

OD AUTORA SVĚTOVÉHO BESTSELLERU STOPY V KRVÍ

HLUBOKÝ HROB

GENEALOGICKÝ THRILLER

STEVE ROBINSON

HLUBOKÝ HROB

HLUBOKÝ HROB

STEVE ROBINSON

MYSTERY PRESS

2016

Tato kniha je beletristické dílo. Jména, postavy, organizace, místa a události v ní uvedené jsou buď výplodem autorovy představivosti, nebo jsou použity ve fiktivním kontextu.

Tato kniha, ani žádná její část, nesmějí být kopírovány, zálohovány ani šířeny v jakékoli podobě a jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu nakladatele.

České vydání vzniklo na základě licenční dohody s Amazon Publishing,
www.apub.com.

Copyright © Steve Robinson, 2012 / 2014

Translation © Kateřina Niklová, 2016

Cover © The Book Designers, 2016

Czech Edition © Mystery Press, Praha 2016

ISBN 978-80-88096-38-2 (PDF)

Pro všechny babičky

PROLOG

Jefferson Tayte seděl u stolu v hotelovém pokoji a přemítal o tom, jak jeho poslední úkol mohl dospět až sem. Mělo to být jednoduché. Jediné, co musel udělat, bylo zařídit znovushledání adoptované ženy s jejími skutečnými rodiči. Byla schopná dát mu jméno a adresu, i když pocházely z roku 1944. Nyní se ale nacházel tisíce kilometrů od domova a zíral do hlavně poloautomatické pistole Walther P99.

„Hlava nebo srdce?“ řekl muž sedící naproti němu.

„Cože?“

Tayte otázku slyšel, musel se ale zeptat znovu, aby se ujistil, že rozuměl správně. Muž ji nezopakoval. Místo toho pomalu přesunul hlaveň pistole od Taytova hrudníku k jeho hlavě a zpátky. Tayte hádal, že dotyčný je mladší než on: mohlo mu být něco přes třicet, na sobě měl námořnicky modrý oblek s proužkem a košili s rozepnutým límečkem. A byl taky štíhlejší, mnohem štíhlejší, díky čemuž bude rovněž mnohem hbitější.

„Asi vám to nedokážu rozmluvit, co?“

„Ne,“ odpověděl muž.

„A pokud zamírím ke dveřím, střelíte mě do zad, že?“

„Ne.“

„Ne?“

Muž lehce zavrtěl hlavou. „Nestačíte se ani zvednout ze židle,“ pronesl tenkými, dokonale rovnými rty.

Tayte se pokusil polknout, ale nedokázal to. Věděl, že zemře. Jedna jeho část to věděla už ve chvíli, kdy vešel do pokoje a uviděl tu toho muže sedět. Oba byli velmi klidní a Tayta vlastní pocity nijak nepřekvapily. Věděl, že se to stane. Oba byli rozhodnuti zabít nebo být zabiti. *Hlava nebo srdce?* Co je to za volbu?

„Záleží na tom?“

„Mně ne,“ pravil muž. Pohnul se a upravil si kulaté brýle bez obrouček posazené na kořeni nosu. „Pokud si zvolíte srdce, existuje malá naděje, že první kulka mine. Na druhou stranu hlava...“

Tayte se pokusil představit si, jaké by to bylo dostat kulku do hlavy. Patrně by to byla rychlejší smrt, ale co když mu kulka prolétne okem? Trhl sebou. Raději o tom nepřemýšlel. Skutečně se nechtěl zabývat podobnými myšlenkami.

„Bude to bolet?“

„Nebudu vám tvrdit, že nic neucítíte, pane Tayte. Není v tom ale nic osobního. Nejsem tu proto, abych vás týral. Bolest každopádně nepotrvá dlouho.“

Tayte se odvrátil, zadíval se ven z okna a přemítal o tom, že ten muž je stejně chladný jako lednová noc, která pokryla auta dole jinoatkou. Zhluboka se nadechl a uvažoval, kam se poděl čas. Jeho čas. Pripadalo mu ironické, že zemře jako osamělý muž v prostém hotelovém pokoji ve snaze navázat pro svoji klientku spojení s jejími skutečnými rodiči, když sám stále netušil, kdo jsou ti jeho. Jak by mohl zemřít, když pořád neví, kdo je? Vysmál se sám sobě, protože smrt ho této bolesti určitě zbaví.

Jak to mohlo zajít tak daleko?

„Hlava nebo srdce?“ zopakoval muž naproti němu.

KAPITOLA PRVNÍ

Před pěti dny

Byl pátek odpoledne a Jefferson Tayte se nacházel s klientkou u ní doma ve Washingtonu DC, několik kilometrů od hlavního města a kousek od vlastního domova na druhém břehu řeky Potomac. Seděli naproti sobě na opačných stranách krbu, který zaháněl lednový chlad. Ten se Taytovi usadil v prstech na rukách i nohách, protože topení v jeho milovaném Fordu Thunderbird se rozhodlo vzít si během nejchladnějšího období za poslední léta dovolenou. Tenká bílá košile a volný hnědý plátěný oblek byly zcela nedostačující.

S Elizou Grayovou se seznámil tak, že mu zavolala na telefonní číslo uvedené v inzerátu ve *Washington City Paper*. V poslední době měl práce víc než dost, jednalo se ale většinou o dost nudné úkoly, a když mu řekla, že jí někdo poslal kufřík s anonymním vzkazem, že jeho obsah patřil její skutečné matce a pisatele napadlo, že by ho mohla chtít, ihned se jí ozval zpátky. Vzkaz, který nic jiného neříkal, byl pro Elizu trochu šokem. Celých šedesát šest let ji totiž ani nenapadlo, že je adoptovaná. Její zesnulí adoptivní rodiče jí o tom nikdy neřekli.

To byl jeden z důvodů, proč se Tayte úkolu ujal. Sice úplně nezapadal do jeho běžné rutiny, chápal ale, jak se Eliza cítí, a pokud to půjde, toužil jí pomoci vyplnit prázdnotu, která v ní, jak věděl, narůstala. Jako první ověřil, zda je Eliza skutečně adoptovaná. Zavolał svému příteli, Marcusi Brownovi, vynikajícímu genealogovi pracujícímu v londýnském Národním archivu, a požádal ho, zda by se nemohl podívat, jestli je jeho klientka uvedena v *Registru adoptovaných dětí*. Rejstřík byl veřejně dostupný na mikrofilmu jen na šesti místech v Anglii a Marcus ochotně souhlasil, že zaskočí do Centrálního archivu města Westminsteru a podívá se.

Když mu Marcus zavolal zpátky a oznámil mu, že Elizu v rejstříku opravdu našel, stáhl si Tayte formuláře, které musela vyplnit, a ještě tentýž den je spolu odeslali. O týden později se zúčastnila povinného pohovoru s místním adopčním poradcem a po několika dnech obdržela dva certifikáty. Prvním byl upravený rodný list, který vypadal jako ten regulární, bylo na něm ale uvedeno její adoptivní jméno, Elizabeth, a jména a adresa adoptivních rodičů. Druhým byla kopie originálního, důvěrného rodného listu, z něhož ten upravený vycházel. Ukazoval, že se původně jmenovala Virginia, a nebyl na něm uveden otec, což Tayte očekával.

Druhým důvodem, proč se úkolu ujal, byl červený kufřík ležící na gauči vedle něj. Kdyby měl být upřímný, přiznal by si, že ho jednoduše ovládla zvědavost. Eliza si neponechala papír, ve kterém přišel zabalený, což byla škoda, Tayte totiž věděl, že by jim napověděl, kdo ho poslal.

Tayte vzal kufřík do ruky a položil si ho na kolena. Byl malý, jakoby dětský, a při pohledu na něj mu v mysli vytanula nejružnější zavazadla, která viděl na fotografiích v ručkách nespočtu dětí evakuovaných za druhé světové války z Británie. Až na prach, který se během let usadil v zámcích a pantech a způsobil ztmavnutí kovu, vypadal čistě. Napadlo ho, že musí být aspoň sedmdesát let starý a čísel z něj povědomý pižmový pach, který se, jak dobře věděl, nedal odstranit – podle stavu, v jakém se kufr nacházel, toho ale nacestoval velmi málo.

„Než odjedu, paní Grayová, chtěl jsem se na něj naposledy podívat,“ řekl Tayte. „Doufám, že vás neobtěžuju.“

„Jistěže ne.“ Eliza se na něj usmála. „A myslela jsem, že už si říkáme jménem.“

„Ano, ovšem, Elizo,“ odvětil Tayte a oplatil jí úsměv.

Pomyslel si, že na svůj věk rozhodně nevypadá. Měla rudohnědé vlasy po ramena, štíhlou postavu a mladistvý módní styl. A líbila se mu energie, která z ní při mluvení čísel, a to přese všechno, čím si za posledních několik let prošla. Představoval si, že před autonehodou, která stála život jejího manžela a způsobila, že sama bude do konce života chodit o holích, musela být velmi aktivní. Připadalo mu snadné obdivovat lidi, kteří se uměli za všech okolností usmívat.

„Pokud vám to nevadí, rád bych si vzal s sebou tu knihu,“ pokračoval a otevřel kufrík. „Napadlo mě, že by mi mohla otevřít některé dveře. Vždyť víte, posloužit mi jako důkaz toho, kdo jsem, kdyby se to ukázalo být nezbytné.“

„Jen si poslužte,“ pravila Eliza. „Klidně si s sebou vezměte celý kufr.“

Tayte se nosově zasmál. „To je v pořádku. Kniha víc než postačí.“

Jednalo se o zašlý růžový vázaný výtisk *Paní Bovaryové* od Gustava Flauberta z knihovny. Byl ukrytý mezi vrstvy oděvu, které se nacházely uvnitř kufru spolu s několika osobními věcmi, jako byl hřeben, napůl vypotřebovaná rtěnka a další líčidla a kartáček zabalený do zažloutlé žínky. Byl mezi nimi rovněž plyšový medvěd s cedulkou v uchu, která hlásala *Vyrobeno v Anglii firmou Merrythought Ltd.* Kufrík se zdál být plný věcí, s nimiž by se mladá dívka patrně jen nerada loučila, kdyby měla na vybranou, a právě důvod, proč se tak stalo, Tayta nejvíce zaujal.

Eliza nalila kávu z konvice, kterou jí Tayte pomohl po svém příchodu přinést z kuchyně.

„Vy nesladíte, že?“ řekla Eliza.

Tayte vzhledl od knihy. „Ne, díky.“ Poplálal se po břiše. „Aspoň se snažím.“

Elizin úsměv se rozšířil, když se opět opřela. „Teď mi povězte, co se vám už podařilo zjistit,“ požádala, zatímco se snažila udělat si znovu pohodlí. „Nevěřil byste, ale od vaší poslední návštěvy nemám stání.“

Tayte si řekl, že by tomu uvěřil snadno, nicméně zrovna teď nechtěl zacházet do otázky vlastního původu. Otevřel knihu a prohlédl si kartičku z knihovny, která stále vězela uvnitř přebalu.

„Philomena Lasseterová,“ přečetl nahlas a Eliziny oči se rozšířily, když uslyšela jméno, o němž nyní věděla, že patřilo její skutečné matce.

V knize byly uvedeny jméno a adresa dívky, jíž patřily věci, které byly poslány spolu se vzkazem, a s ohledem na tyto informace si Tayte byl docela jistý, že bude velmi snadné Philomenu najít, obzvláště poté, co na danou adresu napsal a získal potvrzení, že tam

rodina Lasseterů stále bydlí. Zavolal mu muž jménem Jonathan Lasseter, který si s ním chtěl promluvit.

Jenže pak je štěstěna opustila.

Tayte očekával, že se o dívce, jejíž kufr si po tolika letech našel cestu do Washingtonu, něco dozví, jeho naděje na snadno splněný úkol ale vzaly za své, když mu Jonathan oznámil, že o Philomeně ví velmi málo. Než jejich rozhovor skončil, nabyl Tayte dojmu, že její život byl sotva něčím víc než pověstí. Tayte si byl vědom všech varovných znamení, jenže ta pouze ještě víc rozdmýchala jeho zájem; jako když uviděl Elizin původní rodný list a všiml si, že jako matka je v něm uvedena Mena Fitchová, ne Philomena Lasseterová, i když adresa byla stejná jako ta, kterou našel ve výtisku *Paní Bovaryové*.

„Nemám natolik dobré zprávy, jak jsem doufal,“ přiznal Tayte a zavřel kufrík. „Když jsem mluvil s Jonathanem, přiznal, že Philomena je trochu rodinnou záhadou. Prý o ní slyšel a viděl i několik starých fotografií, jenže všechny pocházely z válečných let, kdy Philomeně nebylo ještě ani dvacet. Z pozdější doby už žádné.“

„Takže mohla zemřít za války?“ hádala Eliza.

„Je to možné, ale nemyslím si to. Víte, zatímco jsem čekal na odpověď na dopis, začal jsem po Philomeně pátrat online – v britských rejstřících rodných, oddacích a úmrtních listů. Je to nezvyklé jméno, což hodně pomohlo. Podle adresy se mi podařilo identifikovat farnost, kde se narodila, a záznam o jejím narození pocházel z Leicesteru v Anglii a byl ze srpna 1927, takže jí bylo sedmnáct, když tu kartu z knihovny v září 1944 orazítkovali.“

„Žádný záznam o její smrti ale neexistuje?“ zeptala se Eliza s pochybnostmi.

Tayte zavrtěl hlavou. „A ani o uzavřeném manželství. Podle informací na rodném listě jsem identifikoval její rodiče, Margaret Lasseterovou, rozenou Fitchovou – odtud pochází příjmení na vašem původním rodném listě – a George Lassetera, který byl v té době všeobecným lékařem. Pokoušel jsem se Philomenu hledat jak pod jménem Lasseterová, tak Fitchová, nenašel jsem ale nic relevantního.“

„Tušíte, kdo mohl být můj otec?“ zeptala se Eliza.

Tayte otevřel knihu na stránce založené kouskem látky. „O něm toho vím ještě méně,“ přiznal a vzal útržek látky do ruky. Byla to armádní jmenovka, olivově hnědá a nesoucí vyšité jméno *Danielson*. „Zatím máme jenom tohle, možná to ale nic neznamená.“

„Anebo to může být stopa,“ namítla Eliza.

„Ano, může, ale taky nemusí.“ Vložil jmenovku zpátky do knihy. „V roce 1944 se dala najít kdekoli.“

Eliza se ošila a Tayte poznal, že i sedět delší dobu v jedné pozici je pro ni nepohodlné.

„Nic jiného jste nezjistil?“ zajímala se.

Tayte si odhrnul vlasy z čela. Měl hustou kštici černých vlasů, které nikdy nevypadaly dlouho upraveně bez ohledu na to, co s nimi udělal. „Provedl jsem několik obecných rešerší online,“ řekl. „Prošel jsem všechny možné novinové archivy a pátral i v jiných zdrojích po jakékoli zmínce o někom jménem Philomena Lasseterová nebo Mena Fitchová. Zkontroloval jsem i britský seznam voličů a *London Gazette* online, kde jsou uvedeny úředně schválené změny jmen.“ Zavrtěl hlavou. „Moje výsledky nejsou průkazné, začínám však chápat, proč se stala rodinnou záhadou.“

„Myslíte si ale, že může být ještě pořád naživu?“ zeptala se Eliza, jako by na té naději lpěla.

„Pokud stále žije, je jí osmdesát čtyři, takže ta šance tu je, ano. Odsud ale nemůžu udělat víc, abych tu skutečnost prověřil.“ Tayte se kousl do rtu a dodal: „Mám zamluvenou letenku na noční let do Londýna.“

„Myslela jsem, že poletíte až za několik dní nebo dokonce až příští týden.“

„Já vím, odkládal jsem to proto, že nerad létám, vysedávat tady a dělat si starosti ale všechno jen zhoršuje. Mám už skoro sbaleno.“

„Takhle se na to musí, pane Tayte,“ pochválila ho Eliza. „Co vás nezabije..., že?“ dodala a Tayte si přál, aby to bývala neříkala.

„Musím si promluvit s její rodinou,“ řekl. „Napadlo mě, že budu mít celý víkend na to, abych od nich zjistil, co se dá, a až v pondělí otevře místní matrika, zajdu tam a uvidím, co mi poví. Zítra odpoledne mám schůzku s Jonathanem Lasseterem a jeho ženou u nich doma.“

Eliza nyní seděla na kraji křesla, vzrušená jeho náhlým pocitem naléhavosti. „Máte někoho, kdo by vás doprovodil?“

Tayte to zvážil. Po chvíli zavrtěl hlavou a řekl: „Ne. Nikoho.“

„Pak vám bude muset dělat společnost paní Bovaryová. Pomůže vám přijít na jiné myšlenky.“

Tayte se usmál a pohlédl dolů na knihu, kterou držel. *Kéž by to bylo tak snadné*, pomyslel si.

„Chci o ní vědět všechno,“ pravila Eliza. „Jaký vedla život a...“ Odmlčela se. „A ráda bych pochopila, proč se mě vzdala.“

„Jistě,“ slíbil Tayte. „Udělám, co budu moci.“

„A zůstanete se mnou v kontaktu? Jinak nebudu moci spát.“

„Jakmile se něco dozvím, dám vám hned vědět.“

„Dobře. Takže šťastnou cestu, a kdybyste něco potřeboval, ozvěte se mi.“

Eliza se natáhla po holích, jako by se chystala vstát, a Tayte poznal, že je celá nedočkavá, aby už se pustil do práce, třebaže nemohl přinutit letadlo odletět dřív.

„Nemusíte mě vyprovázet,“ ujistil ji a vstal. Naklonil se k ní a jemně ji vzal za ruku, která se v té jeho zdála maličká. „Hned zítra po přistání vám zavolám,“ dodal a nutil se myslet pozitivně a představit si sama sebe u výdeje zavazadel na Heathrow. Bude si ce vystresovaný, ale živý a zdravý a bude si vesele pohvizdovat, aby zklidnil své zjitřené nervy.

Eliza nepouštěla jeho ruku. „Byla bych ráda, kdyby to zůstalo mezi námi, dokud nezjistíme víc. Rozumíte?“

„Jistě,“ odvětil Tayte. Věděl, že Eliza má rozvětvenou rodinu: tři syny a dceru, kteří žili v DC s vlastními dětmi. Nález kufríku ovlivnil i jejich původ a bylo zcela na jeho klientce, kdy nebo jestli vůbec jim o tom poví.

Pustila Taytovu ruku. Když se odvrátil, znovu se zadíval na červený kufrík a jako už celý týden přemítal o tom, kdo ho poslal a jak k němu přišel. A taky proč ho poslal zrovna teď, po sedmdesáti letech. Muselo se stát něco, co k tomu odesilatele přimělo, jenže co? To ještě Tayte netušil, měl ale v úmyslu to zjistit.

Když opustil dům a zamířil k vozu, upřel pohled na čisté nebe a zvedl si límec, aby si ochránil krk před chladem pozdního

odpoledne. Znovu si vzpomněl na tu dívku. *Philomena Lasseterová*. Myslel na ni často. Kdo byla? Proč bylo její jméno uvedeno na originálním rodném listě jeho klientky pod matčíným rodným příjmením Fitchová? A za jakých okolností přišla před lety o svůj kufrík?

KAPITOLA DRUHÁ

Prosinec 1943

Byl Štědrý den ráno a Mena Lasseterová se vzbudila brzy a s pocitem, že ji ze spánku vytrhlo něco, co nyní, když byla vzhůru, nedokázala vypátrat. Zatemňovací závěsy v okně udržovaly ložnici v naprosté tmě a panovalo v ní takové ticho, až se jí zdálo, že slyší, jak jí v uších syčí vzduch okolo. Posadila se, odsunula těžké závěsy za sebou a odhalila mlžnou, měsícem zalitou krajinu, stromy bez listů, jinovatku pokrytá pole a pouze náznak růžového úsvitu na východě. Když závěsy rozhrnula ještě víc, z leicesterhirske krajiny se dovnitř vplížil měsíční svit a lepicí páska, která křížovala olovnaté tabulky od chvíle, co začalo bombardování, a jež měla zabránit jejich vysypání, vrhla na dubem obložené stěny šikmé stíny. Měsíc maloval stříbrným štětcem a kradl světu barvy.

Ale ne úplně.

Když se Mena odvrátila od okna a upřela pohled přes neveselý přehoz a kovový rám postele a přes křeslo, spatřila vedle umyvadla něco, co neviděla už tak dlouho, že se jí při pohledu na tu věc usadil v krku knedlík. Byl to pomeranč – krásný, zralý pomeranč, který v brzké ranní šedi vynikal stejně výrazně jako na slunci. Odhodila příkrývku a rozběhla se k němu. Nemohla si pomoci, když si ho přitiskla k nosu, proděravěla mu slupku, aby mohla zhluboka vdechnout jeho vůni, která v ní probouzela sladké vzpomínky. Tiše se pro sebe zasmála, zamáčkla slzu a usmála se, neboť pochopila, co to znamená: Eddie se vrátil domů na Vánoce a toto byl jeho dárek.

Meně – její zbožná katolická matka ji pojmenovala Philomena podle zázraky konající svaté Filomény – bylo šestnáct let a byla o několik měsíců mladší, než chtěla být. Na svůj věk byla vysoká a snadno by se mohla vydávat za sedmnáctiletou, což byl věk,

kterého musela dosáhnout, aby mohla vstoupit do ženské pozemní armády, jenže její matka – neústupná zastánkyně Desatera příkázání – Meně nedovolila o věku lhát, i když většina dívek, které znala, to dělala.

Opakovala si ale, že srpen není daleko. Do té doby si vystačí s požární hlídkou a zároveň pracovala na částečný úvazek jako dobrovolnice ve špitále Leicester Royal Infirmary a také ve všeobecné nemocnici v Evingtonu, kde projížděla s vozíkem plným knih oddělení a často četla pacientům. Pomáhala stejně jako její sestra, Mary-Grace, která před dvěma lety vstoupila do pomocného sboru při pozemní armádě a určitě se báječně bavila, když jezdila kolem v automobilu a předávala důležité dokumenty důležitým lidem.

A pak tu byli její tři bratři. Nikdo by od nich nemohl žádat víc. Bojovali už od roku 1940 a Mena Michaela, Jamese ani Petera už velmi dlouho neviděla. Záviděla jim jejich svobodu, a to navzdory smrtelnému nebezpečí a útrapám, které popisovali v dopisech. Edward Buckley – drahý, sladký Eddie, který byl jako její čtvrtý bratr – byl vojákem z povolání už v době, kdy válka začala. Dětství strávil v Oadby a za velkou část svého štěstí dlužil právě rodině Lasseterů, než se Buckleyovi odstěhovali do Hampshire.

Mena si přitiskla pomeranč k noční košili a vzdychla si. *Mary bude nadšená, až ho zase uvidí*, řekla si a měla z toho upřímnou radost. A přesto jedna její část sestře jeho návrat záviděla. Odložila pomeranč a přemýšlela, že by se po snídani odplížila s nožem zpátky do pokoje a snědla ho potají, neboť dobře věděla, že po další příšernosti z vejcí v prášku, která je čekala to slavnostní ráno, bude chutnat ještě sladčeji. Sotva sundala ruku z pomeranče, upoutalo její pozornost nezaměnitelné vrznutí prkna v podlaze přede dveřmi její ložnice. Její úsměv se rozšířil, když si uvědomila, že právě ten zvuk ji musel vytrhnout ze spánku. Byl Eddie pořád tady a roznášel jim v noci pomeranče jako nějaký Santa Claus?

Prudce otevřela dveře s tím, že načapá vánočního dědečka při činu. Když ale prolétla dveřmi následovaná studeným měsíčním světlem, objevila místo něj svého otce ozářeného světlem svíčky. Na sobě neměl červenou tuniku a kalhoty, nýbrž pantofle a nový

pruhovaný župan, který se velmi podobal závěsům, jež dříve visely v jedné z ložnic pro hosty. Jednou nohou stál na schodech u vrcholu podesty a ve tváři zvrátněné starostí zaskočený výraz.

„Tatíku!“ řekla Mena a dál se usmívala.

Všichni mu říkali tatíku. I když Eddie, kterému to privilegium rovněž nabídl, lpěl na korektnosti do té míry, že ho stále oslovoval pane Lassetere nebo aspoň pane – a to i přesto, že pan Lasseter během let mnohokrát protestoval a trval na tom, aby mu říkal aspoň Georgi. Tatík byl vysoký muž: štíhlý až vyzáblý, plešatící a s tuhým šedým knírkem, který si pečlivě zastříhával. Přitiskl si kostnatou ruku na hrud' a zavrával jako špatný herec uprostřed uboze napsané scény smrti a Mena dostala strach, že spadne ze schodů. Popíšila si k němu a z tváře jí zmizel úsměv, jakmile se ale ocitla u něj, zprudka se k ní otočil a zabalancoval na horním schodu s mrštností muže, kterému je sotva polovina z jeho padesáti čtyř let. Volnou rukou ji drapl.

„Mám tě!“ prohlásil a smál se svému vtipu tak hlasitě, až ho Mena plácla hravě do paže a připomněla mu, kolik je hodin.

„Tíše!“ nabádala ho. „Všechny vzbudíš.“

Tatík kývl a rychle spolkl úsměv, jeho ocelově šedé oči se ale i nadále smály.

Mena ho objala. „Šťastné a veselé, tatíku.“

„Šťastné a veselé, moje krásná Meno,“ odvětil tatík. „Teď běž zpátky do postele, dokud nezatopím a tenhle starý dům nedostane šanci trochu se prohřát.“

Mena se vrátila ke dveřím ložnice a otočila se. „Budeme mít u štědrovečerní večeře hosta navíc?“ zašeptala, i když si byla jistá odpovědí.

Tatík se znovu zakřenil. „Počkej a uvidíš, děvče. Počkej a uvidíš.“

Lasseterovi žili těsně za vesnicí Oadby, která ležela několik kilometrů na východ od Leicesteru, mezi Evingtonem na severu a Wigstonem na jihu. Válka k nim doposud byla laskavá, pokud se *laskavá* dá použít ve spojení s *válkou*. Přesto k nim laskavá byla, a to v tom smyslu, že jim stále pravidelně přicházely dopisy od Michaela, Jamese a Petera, kteří sloužili na evropských bojištích, a bydleli na okraji Oadby na omšelé staré farmě, která se bez synů

zdála příliš velká – třebaže si k sobě vzali dva dětské uprchlíky, kteří jim byli určeni –, znamenalo to ale, že je nezasáhly bomby, jež dopadly na Leicester. A nepadli za oběť ani těm, která letadla shodila na vesnice při návratu z nespočtu náletů na Coventry. A navíc k nim byla válka laskavá asi i proto, že na tom byli po finanční stránce lépe než většina rodin v Oadby, což znamenalo, že když válka začala, měli víc různých věcí, s nimiž si *museli vystačit a mohli je předělat*.

Když se Mena vrátila do postele, zjistila, že nemůže usnout. Zkusila si vzít jednu z knih ze stohu klasiků na podlaze u postele, ale ani Dumas, ani Stevenson neupoutali její pozornost. A tak se zabalila do přikrývky, posadila se do oblíbeného křesla u okna a pozorovala východ slunce. Bylo dokonalé ráno: nebyl žádný sníh, námrza byla ale silná, že iluzi sněhu budila, a pokud už nesněžilo, dávala přednost čistému, mrazivému slunečnému dni. Mlha mezitím skoro zmizela a svět za oknem už nebyl stříbrný, nýbrž oranžový jako její dárek, který znovu držela v rukách a pomalu ho otáčela v klíně.

Zahloubané upřela pohled na obzor a přemítala, jak se dnes mají bratři. Vybavila si jejich tváře, jako každý den jim popřála dobré ráno a tiše se pomodlila za jejich bezpečný návrat. Věděla, že se tento rok o Vánocích nají lépe než ona. Bezpochyby budou mít opravdového pečeného krocana a pečené brambory s brusinkovou omáčkou a nakládanou zeleninou, hráškem a kukuřicí a s opravdovým máslem. To si aspoň ráda představovala. Vzpomněla si na „falešného krocana“, kterého pomohla matce připravit: uzenku s nakrájeným jablkem, cibulí a dvěma pastináky namísto stehýnek. Chutí krocana vůbec nepřipomínal, ale jako v případě mnoha jiných věcí v této době šlo hlavně o dojem.

Dojem. Mena moc neuvažovala o tom, co si dnes vezme na sebe, jenže po zjevení pomeranče pochopila, že to bude muset být něco zvláštního. Cítila, že je její povinností vypadat co nejlíp – všechno to bylo součástí válečného úsilí a splnění povinnosti, což ji přivedlo k problému s lícidly. To byla další věc, s níž matka důrazně nesouhlasila. Byl však Štědrý den a jí bylo šestnáct a půl. Jediné, co jí dělalo starosti, bylo, jak zaimprovizovat z toho, co zbylo z několika

drobností, které se jí podařilo vyloudit na Mary při její poslední návštěvě před několika měsíci – nechtěla dorazit na snídani a vypadat jako hadrová panenka.

V Leicesteru byl obchod *Boots* a ona umírala touhou vyzkoušet jejich kosmetiku nesoucí značku *No. 7*. Už tam nějaký čas nebyla, při poslední návštěvě si ale všimla, že mají podkladový krém a pletové mléko, každé za tři šilinky, a taky růž a devět různých druhů pudru. Rtěnky měly tolik barev, že si připadala jako v cukrárně, tatík by ale nikdy nevyhodil peníze za něco takového, i kdyby matka souhlasila. „Nemůžeme vědět, jak dlouho válka potrvá,“ řekl by a tím by diskuze skončila. Doufala, že jí Mary daruje tento rok k Vánocům zbytky základních líčidel, aby se mohla na večer zkrášlit.

Mena ze sebe shodila příkrývku a posadila se k toaletnímu stolu. Pomeranč nechala ležet ve slunečním svitu, který padal dovnitř oknem, a zamračila se na sebe. Vlasy měla na to, co si s nimi chtěla udělat, příliš rovné. Během dne toužila po dlouhých zlatých vlnách, které by jí rámovaly obličej a přecházely v jemné lokny padající až na ramena, jako je nosila Veronica Lakeová, hollywoodská herečka, kterou viděla loni v létě ve filmu. Večer by si je vyčesala nahoru. Nic nevypadalo elegantněji.

Otevřela zásuvku a našla taštičku s make-upem – ať už jakkoli ubohou. Jediným skutečným líčidlem v ní byla rtěnka, kterou si ale musela nanášet vatovou tyčinkou, neboť jí zbylo už jen trošičku hluboko v tubě. Měla i růž na tváře, to však nebyl skutečný make-up. Když byla její matka jednou z domu, rozdrtila paličkou v hmoždíři na co nejjemnější prášek čtvereček vodové barvy, musela ho ale nanášet na vlhké tváře a navíc velmi opatrně, aby to nepřehnala a nevypadala jako zmalovaný šašek. Na oči neměla vůbec nic, tatík jí ale vždycky tvrdil, že ty její jsou krásné takové, jaké jsou – podobně jako u její babičky, jen je měla světlejší, spíše břidlicově modré, v tomto ohledu se proto považovala za šťastnou.

Některé její přítelkyně si myly nohy černým čajem nebo si je potíraly hnědou omáčkou do polévky, nikdo už totiž netkal hedvábné punčochy; hedvábí a stavy byly potřeba na výrobu padáků. Jednou

to s omáčkou rovněž zkusila, ale Xavier – nebo Manfred, nepamatovala si, která z jejich německých dog to byla – už tak ubohý výsledek pokazil ještě víc tím, že jí pod stolem nohy olízal. A navíc stejně neměla tužku na oči, aby si nakreslila švy. Kotníkové ponožky budou muset stačit.

KAPITOLA TŘETÍ

Ve chvíli, kdy byla Mena připravena objevit se před zbytkem domácnosti, slyšela už bzukot slibující velmi zvláštní vánoční ráno. Aspoň půl hodiny poslouchala řinčení pánví a dupání desetiletých dvojčat z Londýna, která se honila po domě; jejich neutuchající energii ještě zvyšovala dnešní událost a očekávání toho, co jim Vánoce přinesou. Slyšela, jak matka na děti křičí, aby se zklidnily, jinak letos žádné dárky nedostanou. Poté se vždy na chvíli rozhostilo ticho, sotva po dvou minutách se však opět rozpoutal povyk. Občas přes to všechno zaslechla tatíkův hlas. Slyšela pouze jeho uklidňující tón – slova nerozeznala –, pokaždé pak ale nastal na delší dobu klid a během jedné takové klidné chvíle uslyšela další hlas, který se připojil k tomu otcovu. Patřil rovněž muži – mnohem mladšímu muži.

Mena se usmála na hollywoodskou hvězdu v zrcadle a pomyslela si, že žena, která na ni mrkla, bude slavit úspěch.

„Philomeno!“

Matčin hlas zněl pronikavě. Vystoupal do takových výšin, že sebou Mena škubla, jako by ji vytrhl ze snění, věděla totiž, že jde o matčino poslední varování. Přes ponožky si na nohy obula černobílé polobotky a rychle si zavázala tkaničky. Poté vyběhla ze dveří a zastavila se až pod schody, aby si upravila šaty. Na okamžik zůstala stát před zrcadlem v chodbě, aby se vzchopila, a napadlo ji, že věšák napravo ode dveří vypadá víc obtěžkaný než obvykle, a boty u žardiniéry s palmou v předsíni rozhodně nepatřily otcí. Otcův hlas ji přivábil přes parkety ke dveřím salónu, kde zůstala stát a poslouchala. Teď už jeho slovům bez problémů rozuměla.

„Ach, pořád mám dost práce,“ odpověděl otec na otázku, kterou Mena nestihla. „Většinu pacientů teď mám v okolních vesnicích.“

Nedávno jsme tu měli ošklivou epidemii chřipky, ale kupony na benzin navíc udržují starého morrise v chodu, takže si nemůžu stěžovat. A co ty? U 1. výsadkové se ti vede dobře, co?”

„Tak dobře, jak jen se dá za těchto okolností očekávat,“ odvětil druhý muž.

„Ano, snad celá ta věc do příštích Vánoc skončí, co? Slyšel jsi včera večer Churchillův projev v rádiu?”

„Ne, pane. Bohužel musím říct, že jsem ho propásl. Dorazili jsme dost pozdě.“

„Ovšem. Přesto se to dalo očekávat, za poslední měsíce se toho naspekulovalo. Asi tě nepřekvapí, že Eisenhowera jmenovali vrchním velitelem spojeneckých expedičních sil.“

„Raději bych v té roli viděl některého z našich hochů.“

„To ano,“ souhlasil tatík. „Věřím ale, že rozhodnutí vycházelo především z toho, která země nasadila nejvyšší počet mužů.“

„A z obvyklého politikaření, o tom není pochyb.“

„Ach, jistě. I když z politického hlediska s sebou to rozhodnutí nese jisté záruky. Když budou nadcházejícím operacím v Evropě velet Američani, bude svět jakékoli selhání klást za vinu jim. Z politického hlediska to tedy znamená, že jsme si prozatím zajistili jejich plnou podporu a neochvějnou pozornost.“

Menu rozptýlil vpád dvojčat. Napřed jeden, pak druhý klučina kolem ní proklouzli v šedých ponožkách a identických žlutých županech, jako by zažila déjà-vu. Oba se kolem ní svezli k patě schodiště, aniž by si jí všimli, poté vyrazili jako stádo slonů nahoru po schodech, pomalu následováni Xavierem a Manfredem, kteří se jí otřeli o ruku, když nonšalantně řepali kolem.

Další zařinčení pánví z kuchyně přimělo Menu zavolat: „Hned jsem tam, matko.“ Zaklepala na dveře, otočila klikou a vešla do salónu prozářeného prašným slunečním svitem a úsměvy.

Oba muži stáli u ohně v krbu, který zuřivě prskal na mosaznou ochrannou mříž. Ze zčernalé římsy visely dvě pletené vánoční ponožky a u okna vpravo, za nábytkem s květinovým potahem, stál malý vánoční stromek, jenž vypadal hrdě i navzdory tomu, že na něm tento rok zase nepřibyla žádná nová ozdoba. Dvojčata se jednou odpoledne před Vánocemi zaměstnala tím, že z tatíkových

čističů dýmek vyráběla zvířátka, všem až na ně ale připomínala pouze chlupaté housenky.

Mena se usmála napřed na otce. Na sobě měl sako a vázanku: stejné pohodlné tvídové sako s prověšenými kapsami, které nosil při vizitách. V usmívajících se rtech svíral na jedné straně dýmku a jednu ruku měl jako vždy strčenou v kapse, proto se během let prověsily. Mena ale rychle obrátila pozornost k muži vedle něj, který jí zářivý úsměv oplatil.

„Eddie!“ řekla a zasalutovala mu. „Nebo bych měla spíše říkat kapitáne Buckley? Tatík nám o tom všechno pověděl.“

Edward Buckley nasadil vážný výraz, zasalutoval a dupl podpatkem. Poté se zasmál. „Veselé Vánoce, Meno. A Eddie bude stačit, jako vždy.“

Vrhla se na něj. „Věděla jsem, že jsi to ty,“ prohlásila a pevně ho objala, až se obávala, aby mu nepokrčila uniformu.

„Co? Dokonce i s knírkem?“

„Vždyť není skoro vidět,“ odvětila Mena. „Ale důstojníkovi velmi sluší.“ Studovala jeho tvář, jako by byl na inspekci: jeho uhlazené hnědé vlasy jí připadaly trochu příliš lesklé a oříškově hnědé oči ladily s olivově hnědou barvou jeho uniformy. „Díky za pomeranč,“ dodala, když se odtáhla.

„Jistě, nemáš zač,“ odvětil Edward. „A teď mě nech, ať se na tebe podívám.“ O chvíli později dodal: „Páni! V těch šatech ti to moc sluší. Modrá byla vždycky moje oblíbená barva a s těmi puntíky opravdu vyniká. Jsou žluté nebo krémové?“

Mena se zamračila. „Bývaly bílé.“

„No, ať už mají jakoukoli barvu, i ta je moje oblíbená.“

Plácla ho do paže a zasmála se. „Jenom to tak říkáš.“

„Nikdy neříkám nic, co bych nemyslel vážně,“ namítl Edward. „Slíbil jsem tvému otci, že to sem na Vánoce stihnu, a jsem tady.“

Tatík se naklonil ke krbu a vyfoukl kouř z dýmky do komína. „A my jsme rádi, že tu jsi. Jen lituji, že se nemůžeš zdržet déle.“

„Kdy musíš odjet?“ zeptala se Mena, zděšená možností, že host, který jim přivezl ovoce, bude muset brzy opět odejít.

„Možná se stihnu napít čaje, než se budu muset vrátit zpátky, ale jen když si ho dáme brzy. Kolem šesté si mě tu vyzvedne auto.“

„O to se postaráme,“ ujistil ho tatík.

Ozvalo se klepnutí na dveře, a když se otevřely, Mena se otočila, neboť předpokládala, že to bude matka. Byla to ale Mary; další úsměv, aby nahradil ten, o který náhle přišla. Vypadá úžasně, napadlo Menu. Odložila uniformu a vzala si lodičky, což pomohlo, a taky opravdické punčochy, jak předpokládala. Na sobě měla světle šedé, přepásané sako a úzkou sukni stejné barvy po kolena, takže se při chůzi kolébala jako kachna. Aspoň tak ji viděla Mena, úsměv na Edwardově tváři, když ji vyrazil přivítat, však Meně prozradil, že jemu se výsledný dojem líbí. Co však skutečně potvrdilo její vzhled, byl účes, do kterého si upravila jahodově blond vlasy a který si Mena plánovala udělat večer. Mary musela vědět, že to už bude Eddie pryč.

Následoval polibek, který mohl trvat sotva pět vteřin, Mena ale měla pocit, jako by uběhlo snad pět minut. Její otec se odvrátil, upřel pohled do krbu a dál bafal z dýmky, zatímco Mena sledovala, jak se sestřin kotník sune vzhůru po jejím štíhlém lýtku a opět klesá dolů. Přála si, aby její vlastní lýtko byla stejně štíhlá. Přemítala o tom, jak nespravedlivé je, že na sobě pořád cítí měkkost dětství, když se začíná cítit jako žena, ale řekla si, že pozemní armáda problém vyřeší. Náborový plakát v jejím pokoji hlásal, že je to „zdravá práce nesoucí uspokojení“, a dívka s vidlemi, v zeleném svetru a v khaki manšestrácích, která byla na reklamě zobrazena, rozhodně nevypadala měkce. Mena viděla, jak Edward pošeptal něco Mary do ucha, a Mary šeptem odpověděla. Neslyšela, o co šlo, mladí milenci se ale zahihňali. Před rokem, možná před dvěma by Mena vpadla mezi ně a dožadovala se, aby jí řekli, čemu se smějí, teď už ale byla dospělá a uměla se chovat.

Když od sebe Mary a Edward konečně odstoupili, zamířili ruku v ruce ke krbu, široce se usmívali a ve tvářích byli už předem celí rudí. Zdálo se, že si Mary poprvé všimla Meny.

„To je naše Mena?“ řekla. „Ne, to nemůže být.“

Mena věděla, že ji sestra škádlí, bylo to ale poprvé, co se doma nalíčila, a komplimenty si užívala. Nedokázala potlačit úsměv, i když se velmi snažila. Vysekla malé pukrle a sklopila hlavu, aby skryla ruměnec.

„Vypadáš krásně,“ řekla Mary. Naklonila se k ní a dotkly se tvářemi. „Veselé Vánoce, sestřičko,“ dodala. Pak políbila otce a řekla: „Tobě taky, tatíku. Veselé Vánoce.“

Tentokrát otevření dveří nepředcházelo žádné klepání. Pohled na matku, která se v nich objevila, Meně připomněl, že se u krbu zdržela příliš dlouho. Margaret Lasseterová byla ve tváři celá rudá, když si utírala ruce do skvrnami poseté zástěry, která jí zakrývala chrpově modré šaty. Byla to štíhlá žena, skoro stejně vysoká jako tatík, s krátkými myšími vlasy, ostrými rysy a očima, kterým nic neuniklo. Na rtech měla náznak úsměvu, patrně kvůli hostovi, Mena ale věděla, že je v maléru.

„Promiň, matko, už jsem šla.“

„No, tak si pospěš, děvče!“ řekla Margaret. Edwardovi věnovala široký, avšak nepřesvědčivý úsměv. „Edward s sebou tento rok přivezl Vánoce,“ dodala. „Myslím, že nám vystačí na celý týden. Opravdového krocana, slaninu na snídani a tučt čerstvých vajec.“ Mluvila teď ke všem v pokoji. Pak se obrátila přímo k Meně. „Všechno se to musí připravit, víš? Honem, děvče. Pokud ovšem nechceš, abychom večereli o páté.“

Mena přidala do kroku, jak se ale blížila ke dveřím, zaváhala. Matčin falešný úsměv prakticky zmizel a nahradila ho nevíra, když sevřela v ruce dřevěný krucifix, který neustále nosila na hrubém provázku na krku. Další krok a Mena slyšela, jak se matka ostře nadechla nosem. Pochopila, že si to skutečně odskáče, neboť matce se roztráslly rty a pohybovala jimi, jako by se tiše modlila.

Přišlo to bez varování.

Mena procházela dveřmi, když ji do obličeje udeřila špinavá zástěra a matka jí začala drhnout a škrábat ústa a rvát za ně. Na temeni jí přistála matčina ruka a pevně zatlačila, takže ji vyvlekla ven z pokoje téměř zlomenou v pase.

„Ty malá Jezabel!“ řvala matka Meně do ucha.

Mena vzlykla a do očí jí vyhrkly slzy. Slyšela otce zavolat: „No tak, Margaret, není na tom nic –“

Dveře se zavřely.

„Smyj si to!“ poručila matka a postrčila Menu ke schodům. „A nevracej se dolů, dokud se nepomodlíš za Jeho odpuštění.“

Mena ucítla zezadu na nohou matčino ostré plesknutí, což ji donutilo přeskočit tři schody najednou.

„A neloudej se!“

KAPITOLA ČTVRTÁ

Mena seděla u toaletního stolku s hlavou v dlaních a celých deset minut plakala. Když plakat přestala, dalších několik minut jen seděla a civěla na hadrovou panenku v zrcadle před sebou, vzpomínala na svoji oblíbenou knížku a přála si, aby mohla stejně jako Alenka zmizet ve vlastním odrazu a najít jiný svět. Sotva si všimla, že se dveře za ní otevřely; sotva si všimla, že do pokoje vešla Mary a vyždímalu vodu z kusu flanelu v umyvadle. Pak ucítila chladnou, vlhkou látku na tváři a sledovala, jak hadrová panenka v zrcadle mizí. Mary jí konejšivě přejížděla flanelem po kůži sem a tam, hladila ji, ne škrábala, dokud hadrová panenka nezmizela úplně.

„Nikdy to není fér,“ pravila Mary. „A věř mi, já si užila svoje. A neviň tatíka,“ dodala. „On si taky užil své.“

Meniny vlasy projel hřeben. Byl to příjemný pocit, jako by ležela za teplého dne na vlhkém písku na pláži a moře jí bublinkami pěny hladilo po těle. Zhluboka se nadechla, uvolnila se a pomalu vydechla.

„Vzpomínáš si, když mě matka poprvé nachytala, jak líbám Edwarda?“ zeptala se Mary. „Ovšemže ne. Všechno se to seběhlo za zavřenými dveřmi, musela ses ale divit, kam jsem se na tak dlouho poděla, ne? ‚Mary-Grace!‘ ječela na mě.“

Mena teď viděla v zrcadle malou holku. Ne ženu, která na ni hleděla předtím a byla samý necudný úsměv a svůdný výraz; Veronica Lakeová byla dávno pryč.

„Ne?“ pokračovala Mary. „Celý den i ten následující jsem byla ve svém pokoji. Zamkla mě do skříně, abych byla přesná, a nedala mi jíst ani pít. Bylo mi čtrnáct. Tobě muselo být sotva osm.“

Česání ustalo a Meně se po něm hned začalo stýskat. Cítila, jak jí do vlasů zajela Alenčina čelenka, a v zrcadle vedle své tváře uviděla tu Maryinu.

„Tak,“ řekla. „Myslím, že s tímhle bude matka souhlasit, co ty na to?“

Mena kývla. Potom si všimla, že se na toaletním stolku objevil balíček v bílém kapesníku.

„Copak se o tebe vždycky nepostarám?“ řekla Mary. „Napadlo mě, že by tě tohle mohlo rozveselit. Chtěla jsem ti to dát až večer, ale myslím, že by sis to raději měla vzít hned.“

Mena pohlédla na sestru, pak zpátky na balíček. Vzala ho do ruky a zatáhla za volný konec látky s vyšitými otcovými iniciálami. Kapesník se rozevřel a její pohled padl na slova *Boots No. 7*. Znovu se podívala na Mary, tentokrát se však její pohled hned vrátil k dárku. Nemohla tomu uvěřit. Uvnitř bylo několik věcí a všechny vypadaly nově. Otočila se a objala Mary.

„Jen se nenech znovu načapat matkou,“ řekla Mary. „Až tě donutí vydat jí líčidla, dej jí ty staré věci. Bude jí to stačit.“

„Děkuji, děkuji, děkuji,“ opakovala Mena.

„Není zač. Teď pojď, jsou Vánoce. Hoď všechno za hlavu a dejme si snídani.“

Mena byla přesvědčená, že si Vánoce roku 1943 zapamatuje jako ty nejhorší Vánoce, jaké kdy prožila, den se ale rychle vrátil zpět k původnímu rytmu. Když matka Menu opět spatřila, jen se usmála jako kterákoli jiná pyšná matka, políbila ji na čelo a řekla: „Podívej se na sebe. To je mnohem lepší, ne? Teď mi podej pánev, drahá.“ A tím to skončilo.

Mena usedla ke snídani jako poslední. Dali si ji v zimní zahradě vzadu v domě, odkud měli výhled na holé stromy a spadáným listím zasypané pozemky táhnoucí se k Evingtonu. Tatík rychle zklidnil emoce, které incident s líčidly zjitřil, několika vtipy, jímž se všichni smáli spíše ze soucitu, než že by byly příliš zábavné. A když na ni Edward mrkl, sotva si sedla, jako by se chtěl zeptat, jestli je v pořádku, dokázala Mena myslet jen na svůj nový make-up a usmála se v odpověď.

Obyčejně bylo jejich zvykem – nebo podle Margaret Lasseterové povinností – zúčastnit se na Štědrý den ranní mše v kostele sv. Marie ve Wigstonu. Jenže krátce poté, co se benzin začal vydávat na

příděl, si už ani s kupony navíc, které tatík dostával za návštěvy u pacientů, nemohli cestu do kostela v morrisu dovolit. Mena věděla, že kdykoli jindy by je matka donutila odjet do téměř třináct kilometrů vzdáleného kostela na kole, kvůli příjezdu Edwarda ale měli příliš mnoho práce. Proto aspoň během dne často odříkávali modlitby, které nikdy nebyly procítěnější.

Po snídani Mary navrhla, aby navštívili nejbližší sousedy a podělili se s nimi o pamlsky od Edwarda. To matku nadchlo a rychle souhlasila s tím, že nikdy neslyšela nic svatějšího.

„To je naše Mary,“ pravila Margaret s úsměvem. „Naše svatá Panenka Marie.“

To jim zabralo zbytek dopoledne a štědrovečerní večere byla o to víc uspěchaná, nezdálo se ale, že by to někomu vadilo, tedy až na dvojčata, která byla vždy hladová. Dárky se u Lasseterů tradičně rozdávaly po večeri, což opět nikomu kromě dvojčat nevadilo. Děti prchly od stolu, sotva bylo vysloveno poslední *amen*, a rozběhly se do salónu k vánočnímu stromku a k dárkům pod ním. Typicky to byly podomácku vyrobené nebo praktické věci, jako tatíkův „nový“ župan nebo kostka mýdla. Dvojčata byla brzy opět odvečena pryč, aby pomohla umýt nádobí, a když si dospělí konečně nalili pití a rozbalily se dárky, bylo už pozdní odpoledne.

Slunce za okny viselo nízko nad obzorem a bledlo. Venku se do Oadby pomalu vracel mráz, ale oheň v krbu chlad zaháněl. Mary a Edward se posadili na pohovku a jako po celý den byli nerozluční. Margaret seděla ve svém obvyklém křesle u krbu a tatík stál u ochranné mříže, neboť to bylo jediné místo v domě, kde směl kouřit dýmku.

Mena si sedla se zkříženýma nohama na zem a sledovala dvojčata, která snad poprvé za celý den zmlkla, snažila se totiž přijít na to, jak hrát novou deskovou hru, *Výlet po Anglii*. Mena věděla, že jde o jednu ze starých her jejích bratrů, ale pro dvojčata byla nová a zdálo se, že jim to stačí; postrkovala papírová auta po krajině, aniž by chápala nebo se zajímala o pravidla. Za nimi na vlastní pohovce, která časem skutečně začala potřebovat přehoz, který ji zakrýval, spali Xavier a Manfred, nebo to tak aspoň vypadalo.

Lasseterovi vlastnili rádiový přijímač značky Pye, který stál na příborníku. Měl kryt z hnědého bakelitu a okénko ve tvaru vějíře s číslicemi frekvencí. Tatík u něj dokázal sedět po večerech celé hodiny, otáčet ladicím knoflíkem a pátrat po německých špionech vysílajících kódované zprávy – bylo to jisté znamení toho, že se Jerry dostal k anglickým břehům. Pískání a statický šum dráždil zbytek rodiny a především pak psy, tatík proto často zůstával se svou zálibou sám. Nikdy ale nepropásli *Dnes večer ve městě* a v devět pokaždé naladili stanici BBC Home Service, kde zprávy vysílali.

Nyní poslouchali Sandyho MacPhersona, který hrál na varhany, jak to často dělával, a občas přihodil něco svátečního. Mena netušila, jak se skladba, kterou právě poslouchali, jmenuje; bylo jich tolik. „Příliš mnoho,“ tvrdil vždy tatík. Líbil se jí program Very Lynnové, *Srdečně vaše*, který měla ráda i její matka, takže ho poslouchala často. A taky milovala hudbu Glenna Millera a jeho orchestru, která ji vždy dokázala osvobodit, i když jen na tři minuty. Orchester se od začátku války velmi proslavil, matka ho ale ráda neměla, proto na to Mena musela jít chytře a často vyrušovala otce, jemuž to nijak zvlášť nevadilo. Pokaždé na ni spiklenecky kývl, když se v určitou hodinu vplížila dovnitř, a ona si vždy myslela, že miluje pocit nebezpečí, který ji následoval, kdyby se o tom matka někdy dozvěděla.

Margaret Lasseterová usrkla sherry a postavila sklenku na stolek vedle křesla. „Opravdu musíš odjet tak brzy, Edwarde?“ zeptala se. „Nevím, jak ti kdy splatíme tvoji laskavost.“

Mena sledovala, jak sestra stiskla Edwardovi pevněji paži. Jejich ruce se dotýkaly, prsty měli propletené. Zdálo se jí, že viděla Mary dloubnout Edwarda do stehna. Poté Mary skryla úsměv za sklenkou vermutu.

„Něco by tady bylo,“ začal Edward. Pohlédl na Mary, pak zpátky do pokoje.

Mena si uvědomila, že se Edward červená. Viděla, jak do něj Mary znovu dloubla, a všimla si, že se její úsměv za sklenkou rozšířil.

„O co jde, Edwarde?“ zeptala se Margaret.

Tentokrát Mary dloubla do Edwarda tak tvrdě, že se pohnul. Otočil se k tatíkovi, odkašlal si do ruky a řekl: „Mohl bych s vámi mluvit, pane?“

Navzdory předchozímu ruměnci a žáru ohně si Mena všimla, že Edwardovi vyprchala z tváře barva, když vstal.

Tatík postavil sklenici Mackesonu na římsu krbu. „Jistěže, chlapče. Víš, že můžeš mluvit otevřeně. Není třeba se ptát.“

Edward si znovu odkašlal. „Myslím, pane, že tato situace si to žádá.“ Jeho postoj se změnil v autoritativní, narovnal se, jako by byl na přehlídce. „O samotě, prosím.“

Tatík zvedl obočí. Zabafal z dýmky, vyfoukl kouř do ohně a odložil dýmku na římsu krbu. Stiskl Edwardovi rameno. „Můžeme jít do pracovny,“ řekl a odvedl ustaraně vypadajícího Edwarda Buckleyho z pokoje.

Nebyli pryč dlouho.

Mena uslyšela napřed smích, následovaný zvuknými hlasy plnými úsměvů za dveřmi, které se vzápětí otevřely. Mary už byla na nohou a Menu napadlo, že vypadá, jako by měla každým okamžikem vybuchnout. Poskočila na místě a tiše několikrát tleskla rukama.

„Matko, přines sklenky na šampaňské,“ řekl tatík. V jedné ruce držel za hrdlo láhev; druhou rychle kroutil drátem. „Schovával jsem ho pro vás dva,“ dodal.

Od likérníku se ozval cinkot skleniček a Margaretiny oči, které se v nich odrážely, jiskřily, když je vytáhla. „Ach, to jsou ty nejlepší zprávy,“ řekla a rozdala sklenky.

Mary se zavěsila do Edwarda a hleděla mu do očí, dokud lupnutí špuntů šampaňského kouzlo okamžiku nezlomilo. Špunt se odrazil od stropu, zmizel ve vánočním stromku a Mary se za ním pustila, zatímco Xavier a Manfred začali běhat kolem a štěkat.

„Edward mě požádal o svolení oženit se s naší dcerou,“ oznámil tatík. „A já mu dal své plné požehnání!“ Nalil všem šampaňské, dokonce i Mena dostala půl skleničky. Dvojčata stále srkala *Coca-Colu* pruhovanými papírovými brčky.

„Musíš se s Mary oženit u Sv. Marie,“ prohlásila Margaret se smíchem a dodala: „Po sklence šampaňského to už nedokážu říct!“

Edward kývl. „O tom nikdy nebylo pochyb, paní Lasseterová.“ Usmál se, když se Mary vrátila a ukázala všem špunt.

„A budeš mi po svatbě říkat Margaret?“

Edward se nosově zasmál. „Slibuji, že se o to pokusím.“

Tatík zvedl sklenku. „Blahopřeji vám dvěma.“

„Ano, blahopřeji,“ přidala se Margaret a sklenky cinkly. „A kdy bude ten velký den? Co třeba na jaře? Pokud dokážete čekat tak dlouho.“

Edward a Mary si vyměnili pohledy a oba začali mluvit najednou. „Mysleli jsme –“

Pokračoval Edward. „Mysleli jsme, že bude lepší počkat, dokud ta zatracená válka neskončí,“ řekl. „Chci udělat, co je správné pro Mary, a s příděly a s našimi rodinami rozstrkanými po celém světě...“

„Pravda,“ souhlasil tatík, i když jeho výraz prozrazoval, že s Edwardovým rozhodnutím úplně nesouhlasí.

Margaret vyslovila jejich obavy nahlas. „Považuješ to za moudré, Edwarde, drahý? Chci říct, se vším, co se děje... Je třeba žít ze dne na den, ne?“

„Matko!“ zvolala Mary.

„Je to tak, drahá. Nikdo nemůže s jistotou říct, jestli Edward –“

Edward jí skočil do řeči. „Už jsme se rozhodli.“ Znovu se zadíval Mary do očí a hlas mu zjhl. „Nemám tušení, jestli válku přežiji, paní Lasseterová, ale věřím, že se moje šance zvýší, když budu vědět, že mě na jejím konci čeká ruka vaší dcery.“

Margaret si zakryla ústa rukou. „Ach, Edwarde,“ řekla a objala ho, jako by najednou objímala všechny tři své syny.

Mnohem později, poté, co Edward odjel a chladný měsíc vystoupal vysoko nad Oadby, seděla Mena v křesle u okna a hleděla ven na křišťálovou krajinu. Tatík se už dávno odebral na lůžko – chodil spát jako poslední a vstával první – a dům opět ztichl, přesto nemohla usnout. Přitáhla si přikrývku k bradě a dál přemýšlela o tom, proč je všechno v jejím životě tolik nespravedlivé.

Proč jsem se nemohla narodit před Mary?

Všechno by pak bylo jiné, hádala. Možná by jí dovolili nosit make-up, vstoupit do armády a odejít z domu, jako to udělala Mary. Možná by její matka kdysi dávno spárovala Edwarda Buckleyho s ní a ona by se teď chystala vdát a zařídit si vlastní domov někde daleko od Oadby a ode všeho, co jí v jejím životě připadalo špatné.

Z myšlenek ji vytrhlo vrznutí podlahy. Napadlo ji, že to tatík před spaním přehnal s pivem, po chvíli se ale otevřely dveře její ložnice. Byla to Mary, oblečená do světle žluté noční košile, stejné jako byla ta její.

„Nemohla jsem spát,“ řekla Mary, když vešla.

„Ach?“

„Dělala jsem si o tebe starosti.“

„Starosti o mně?“ Mena se pro sebe zasmála. „Pročpak?“

Mary přistoupila k oknu a posadila se na kraj postele naproti Meně. „Celý večer jsi skoro nic neřekla. A teď jsem tě našla sedět v křesle. Taky nemůžeš spát?“

„Nejsem unavená.“

„Je to proto, že se s Edwardem budeme brát?“

Mena se zadívala ven z okna. Zdálo se, že měsíc odráží její melancholii.

„Je to tak, že?“ uhádla Mary. Dřepla si vedle křesla, mezi Menu a měsíc. „Nic to nezmění, Meno.“

Aniž by Mena na Mary pohlédla, vstala a vyskočila na postel. „Změní. Změní,“ prohlásila. „Změní to všechno a já tady zůstanu sama s matkou!“ Zmizela pod peřinami dřív, než Mary mohla znovu vstát, a slyšela zpod nich, jak se sestra směje tím něžným způsobem, který říkal, že se chová jako malá.

„Můžeš za námi kdykoli přijet,“ pravila Mary. „To přece víš.“

Mena cítila, jak jí příkrývky kloužou dolů po tváři. Neudělala nic, aby tomu zabránila.

„Nebude to tak strašné, jak si myslíš,“ dodala Mary.

Mena byla zpátky v měsícem ozářeném pokoji a hleděla sestře do očí. Cítila, jak jí něžnou rukou setřela slzu z tváře.

„Jak dlouho jsi to věděla?“ zajímala se Mena.

„Asi měsíc. Edward byl až do konce léta v Itálii. V bitvě ztratili generálmajora Hopkinsona a myslím, že pro Edwarda a jeho jednotku to bylo dost těžké. V listopadu většinu divize poslali domů. Napsal mi, že mě musí vidět, nemohl ale odjet, proto jsem zatahala za drátky a přijela já za ním. Dneska se tu objevil, aby požádal tatíka o moji ruku.“

„Proč jsi mi o tom neřekla nebo nenapsala matce?“

„Některé věci jsou soukromé,“ řekla Mary. „Dokonce i mezi námi. A chtěla jsem, aby to bylo překvapení.“ Zasmála se. „Jsem si jistá, že matka čekala na Edwardovo vyjádření déle než já. Chtěla jsem vidět její obličej. Můžeš to pochopit? Můžeš mi odpustit?“

Mena se posadila a pevně Mary objala. „To já potřebuji odpustit. Chovala jsem se sobecky a je mi to líto. Dokonce jsem vám ani nepoblahopřála. Oběma vám přeji štěstí, ovšemže přeji.“

„Takže jsme zase kamarádky?“

Mena kývla.

„Každopádně,“ řekla Mary, „s tím, jak se věci zrovna mají, pravděpodobně dlouho k ničemu nedojde. Vím jistě, že než válka skončí, budeš to cítit jinak.“

Mena se konečně usmála. „Možná pak budu mít vlastního manžela,“ nadhodila. „Někoho, kdo odsud odvede mě.“

„Možná. Jsi ale příliš mladá, než aby sis dělala hlavu s podobnými věcmi, ne?“

Mena si to nemyslela.

KAPITOLA PÁTÁ

Jefferson Tayte byl v Anglii a seděl ve vlaku mířícím na sever z londýnského nádraží St. Pancras. Neočekával, že se vrátí tak brzy, byl tomu ale rád, aniž by znal důvod. Možná to bylo tím, že se cítil s Anglií spojený skrze to málo, co věděl o své matce, anebo byl prostě šťastný, že přežil let. Zavolał klientce, informoval ji, že bezpečně dorazil na místo, a nyní si k uchu opět tiskl mobil a ze všech sil se snažil vést rozhovor přes rámus okolo sebe. Byla sobota odpoledne a on se dělil o vagon s tlupou rozjařených fotbalových fandů, kteří se vraceli ze zjevně vyhraného zápasu.

„Toulouse?“ řekl. Nebyl si jistý, že slyšel dobře. „Co dělá Marcus ve Francii?“

Odpověď si poslechl s prstem vmáčknutým v uchu, aby zablokoval oslavný pokřik, který se spustil o kus dál ve vagonu. Hádal, že právě to je důvod, proč se nemohl s přítelem spojit po telefonu – Marcus nechtěl platit za mezinárodní hovor.

„Co jste říkala, Emmy?“ zeptal se. „Rešerše?“

Poslouchal, zatímco mu Marcusova žena vyprávěla o tom, jak je její muž v poslední době uchvácen nejnovějším projektem, že ho sotva vidí. Tayte rozuměl podobnému životnímu stylu až příliš dobře.

„Dobrá,“ řekl. „Zkusím mu znovu zavolat. Jen jsem mu chtěl poděkovat za pomoc minulý týden. Víím, že musel požádat několik lidí o laskavost, jinak bych ty dokumenty neobdržel tak rychle. Jen mě napadlo, že by bylo fajn sejít se, než se vrátím domů.“ Odmlčel se a poslouchal. „Jo, já víím. Už je to dávno.“

Rozloučil se, schoval mobil zpět do kapsy a přemítal, na čí rodné historii jeho dobrý přítel Marcus Brown ve Francii pracuje. Byl zvědavý, ale jelikož Marcus nekomunikoval, nemohl s tím moc udělat.

„Američan?“

Muž vmáčknutý na sedadle do uličky ho vytrhl z myšlenek a Tayte se usmál a kývl. Mužova manželka a dcera seděly naproti nim – žena si četla knihu, dcera civěla na videohru, v uších měla naštěstí sluchátka. Podle tašky s logem *Harrod's* na stole a dalších tašek pod nohama hádal, že se vrací z nákupu.

Muž odložil noviny. „Tě chásky si nevšímejte,“ řekl a ukázal na červenobílé dresy, kterých byl vagon plný. „Vyhráli jsme, to je všechno. Sheffield United. Jste tady na dovolené?“

Tayte byl po letu pořád trochu napjatý a neměl náladu vyprávět o svém životě cizinci ve vlaku, nechtěl ale být ani hrubý. „Vlastně jsem přijel vyřídit rodinné záležitosti,“ odvětil a snažil se být co nejvágnější o své profesi rodinného historika, pak si ale uvědomil, že si muž musí myslet, že přijel na pohřeb.

„Ach,“ pravil muž. „Chápu. To je mi líto.“

Muž se vrátil k novinám a Tayte se odvrátil a zadíval se z okna. Scéna za matným odrazem jeho tmavé, neoholené tváře byla dost ponurá. Při odjezdu z Londýna pršelo, a sotva opustili město, začal se na okno lepit mokrý sníh. Sledoval, jak se vločky rozprskávají a roztékají po skle a znovu si vzpomněl na tu dívku. Přemýšlel o ní od chvíle, co opustil DC, a převracel její jméno v hlavě: *Philomena Lasseterová*. Líbilo se mu, jak to zní. V letadle si znovu a znovu procházel své kusé informace, až se mu detaily rodného listu vryly do paměti. Pomohlo mu to odvést pozornost od letu, třebaže neobjevil nic nového. Když teď byl zpátky v Anglii, doufal, že se to brzy změní.

V myšlenkách se vrátil k předchozímu telefonátu a zavzpomínal na Marcuse a na staré časy. Přestože zůstávali v kontaktu, neviděl ho Tayte už celé roky a litoval, že za ním při poslední návštěvě nezaskočil. Úkol v Cornwallu ho ale zaměstnal natolik, že neměl čas o Marcusovi ani přemýšlet, natož za ním jet. Plánoval to tentokrát napravit, proto doufal, že se Marcus vrátí z Francie dřív, než bude Tayte nucen zamířit domů.

Seznámili se krátce poté, co Tayte dokončil střední školu a začal se zajímat o genealogii – nedlouho poté, co se dozvěděl, že je adoptovaný, což v něm vzbudilo náhlou, neodbytnou potřebu naučit

se řemeslu, kterému se od té doby věnoval. Marcus Brown byl učitelem a Tayte hladovým žákem a nikdo mu nikdy nepomohl víc; přesto ho občas napadlo, že jestli někdo jako Marcus nedokázal zjistit, kdo Tayte je, jakou šanci měl on? Nikdo nebyl lépe kvalifikovaný než vážený Marcus Brown, a přesto žádný z nich, a to ani společnými silami, nic neodhalil. Taytovi to sloužilo jako připomínka toho, jak beznadějně je jeho snažení, kdykoli se ale o tom příteli zmínil, ten mu připomněl jednu prostou pravdu. Pořád si pamatoval, jak mu ji Marcus řekl poprvé – a jak se přitom tahal za bradku, což často dělával, když chtěl pronést nějakou hlubokou myšlenku.

„Říká se, že v životě existuje jen jedna jistota, Jeffersone. Víte jaká?“

Taytovi bylo dvacet tři a věděl to dobře. „Smrt,“ pravil.

„Správně, ale to není jediná jistota, že?“

„Ne?“

„Ne,“ ujistil ho Marcus. „Druhou jistotou je, že bez ohledu na to, kam se chcete dostat, čím chcete být nebo co chcete dělat, nebo ve vašem případě, co chcete najít, nedosáhnete toho, když to vzdáte. Takže se vzchopte a přestaňte se litovat. Máte práci.“

Tayte si občas přál, aby mu to Marcus nikdy neřekl. Někdy to chtěl vzdát nebo si myslel, že už to udělal. Věděl ale, že Marcus má pravdu a vždy nakonec znovu zatoužil pustit se do pátrání. Vypadalo to však, že během let vyčerpali veškeré možnosti a zrovna teď neměl nic nového, co by mohl prověřit.

Představil si matčinu fotku, kterou mu dali při čtení poslední vůle jeho adoptivních rodičů. Vybavil si adresu v Jižní Americe, která byla napsaná na její zadní straně: patřila katolické misii v San Rafaelu v Sinaloe, kde ho zanechala a odkud se dostal do Mexika a k sestře Manriquezové. Měl štěstí, že sestra byla stále na místě i po sedmnácti letech, které uplynuly od chvíle, kdy si ho převzala od matky, která o sobě odmítla poskytnout jakékoli informace.

„Pro dítě to bude bezpečnější,“ prohlásila žena, která hovořila s anglickým přízvukem – tak mu to aspoň řekla sestra.

Setkání bylo velmi krátké a ona si z něj pamatovala jenom málo, soustředila se totiž na plačící uzlíček v náruči matky, který si od ní převzala, a pak sledovala, jak žena odchází. Byla sama – jen ona

a otevřený džíp, v němž prý podle sestry Manriquezové odjela stejně rychle, jako přijela, a nechala ji s dítětem – s ním – v náruči. Předpokládal, že jeho matka před něčím nebo někým utíkala, netušil ale před čím nebo před kým. Strávil v tamní oblasti dlouhé týdny, pátral v okolí a kladl otázky, i když věděl, že je to marné.

Tayte potřásl hlavou a vysmál se sám sobě. Pohlédl na hodinky a červeně zářící LED číslice mu prozradily, že v Leicesteru bude asi za čtyřicet pět minut; byla to příliš dlouhá doba na to, aby ji strávil v minulosti, kterou by zrovna teď raději nechal být. Sáhl do aktovky mezi koleny a rukou zavadil o pytlík čokolád *Hershey's*. Na letišti si koupil dva sáčky na kuráž a jeden už dávno spořádal, třebaže si slíbil, že se bude držet zpátky. Tento neotevře. Plánoval, že si ho nechá na let domů a jen když to bude skutečně nezbytné, pokud se ovšem mezitím neobjeví nějaká jiná naléhavá záležitost.

Nahmatal knihu, kterou hledal – výtisk *Paní Bovaryové*, jenž si s sebou přivezl –, napadlo ho totiž, že má čas na trochu lehkého čtení, než vlak dorazí do Leicesteru. Začal knihu číst v letadle a chtěl ji přečíst celou, neboť věděl, že ji četla ta dívka. A stejně jako ona používal jako záložku jmenovku. Vytáhl ji ze stránek, znovu si přečetl jméno a přejížděl palcem po výšivce. Uvelebil se na sedadle a přemítal o tom, kdo Danielson byl a jakou roli sehrál, pokud vůbec nějakou, ve Philomenině příběhu a v tom, že o tolik let později dorazil dívčín kufřík na adresu Elizy Grayové.